

# Колумна првог замјеника високог представника Родерика Мура: Флексибилност и воља – то је оно што недостаје Мостару

Најновија догађања у Мостару, укључујући недавно контроверзно гласање о привременом финансирању Града, још једном су показала зашто је толико битно да се постигне широки компромис, којим ће се без даљег одлагања окончати садашња криза.

Ми у међународној заједници смо са жаљењем и невјерицом посматрали како су непопустљиви и неодговорни политички лидери у неколико протеклих мјесеци довели Град у једну ситуацију која постаје све гора и гора. Што је доста, доста је. Сада је вријеме да политички лидери престану са хушкачком реториком, одбаце нефлексибилне и неспроведиве ставове те да се окупе око реалних компромиса који ће ставити тачку на ову безизлазну ситуацију.

Током протекла три мјесеца, мој тим и ја смо, уз подршку међународне заједнице, били ангажовани у здруженим напорима да се помогне странама да пронађу заједничку основу на којој се може постићи разуман компромис. Наша мотивација је једноставна. Ми желимо помоћи да се успостави окружење у којем ће се грађани и политичари моћи усредсредити на оне ствари које се највише тичу људи који живе у граду – посао, добре школе, сигурно окружење, ефикасне институције и слично. Желимо осигурати да Мостарци могу изабрати своје лидере на изборима као што су сви други грађани у овој земљи то учинили у октобру. И, свакако, желимо да осигурамо да се поштује

владавина права путем имплементације одлука Уставног суда које се тичу Мостара, одлука које су донесене прије више од двије године.

Од октобра, учествовао сам на готово 80 састанака и имао безброј телефонских разговора са вашим политичким представницима. Слушао сам њихове аргументе, њихове оптужбе и, понекад, њихове увреде. Кроз сву ту реторику и разне маневре дошао сам до непоколебљивог закључка: разуман компромис – компромис који не представља пријетњу ни за један конститутивни народ или групу – се може постићи и на дохватује руке. Међутим, он ће се постићи једино ако ваши политичари изађу из дубоких политичких ровова које су ископали, покажу мало флексибилности и схвате да ниједна страна неће добити све што тражи. Ово не би требало бити превише што се тражи од изабраних политичара и ја се надам да ћете ви директно рећи да је то оно што ви очекујете од њих.

Добра вијест је да већина од осам странака са којима радимо на овоме конструктивно тражи компромисна рјешења. То су значајне странке. Заједно су добиле већину ваших гласова на недавним изборима. Оне заслужују наше, и ваше, континуирано охрабрење.

Међутим, лоша вијест је да двије најјаче странке у Мостару – двије које имају највећу одговорност за рјешавање садашње кризе – нису показале ни трунку флексибилности. Оне устрајно остају при нереалним ставовима који немају кредибилну шансу да буду усвојени у домаћим институцијама. Једна странка чак одбија да учествује у настојањима да се уобличи компромис, то је приступ који је исто толико узнемирујући колико је и збуњујући

Прије неколико дана, одржано је гласање да би се одобрило привремено финансирање Града. Могуће је да су они који су учествовали у доношењу ове одлуке били мотивисани жељом да одрже функционисање Града и помогну оним породицама које се ослањају на услуге као и плате из градског буџета. Међутим, такође је чињеница да се ова иницијатива одвијала у нејасним

законским околностима. Све до данас, на примјер, надлежне институције у овој земљи нису дале појашњење у вези са тим да ли су мандати градских вијећника у Мостару, који су донијели ову одлуку, још увијек валидни. У новембру је високи представник упозорио на недостатак правне јасноће констатујући да „сви кораци које би предузело Градско вијеће, било појединачно или као тијело, били би правно упитни, подложни даљим законским корацима, те би допринијели још већој правној конфузији у Мостару“ све док надлежна институција, као што је Парламентарна скупштина БиХ, не да своје мишљење о овом питању.

Такође је јасно да је овај потез изазвао снажну негативну реакцију представника конститутивног народа који није учествовао у овом гласању и који сматрају да су њихове бојазни игнорисане. Полемика која је уследила је вјероватно чак додатно поткопала међусобно повјерење у Граду и вјероватно учинила још тежим задатак на рјешавању садашње политичке кризе. Ово је за жаљење.

Вјерујем да, иако значајан на многим нивоима, спор око овог гласања је споредан у односу на оно што би требало да буде главни посао. Главни посао, и средиште фокусирања свих странака, би требало да будепостизање свеобухватног политичког компромиса који поштује одлуке Уставног суда. У склопу таквог компромиса би се, ја вјерујем, могла договорити сва друга питања, укључујући финансирање Града. То би било далеко боље рјешење за Мостар него алтернатива – вјероватна серија законских и политичких оспоравања, оптужби и противоптужби које неће ријешити кључне изазове са којима се Град суочава.

Уколико се странке – посебно двије највеће које тако дуго доминирају у политици Мостара – потпуно и искрено не посвете напорима да се пронађе такав компромис, бојим се да би напор за постизање компромиса могао колабирати те да би се подјеле и тензије у Мостару могле додатно продубити. Ако до тога дође онда ја, али и цијела међународна заједница нећемо имати сумњеко је крив. Криве ће бити странке и политички лидери који

упорно одбијају да предложи, размотре или прихвате разумна рјешења.

Ми у међународној заједници ћемо наставити да пружамо нашу помоћ да се пронађу рјешења све док вјерујемо да код домаћих лидера постоји политичка воља и флексибилност. Међутим, на нашим домаћим партнерима је да покажу да посједују ту вољу и флексибилност да окончају ову кризу.